

De geschiedenis van een Herdersknaap

OF

HOE HET HOUDEN EENER BELOFTE BELOOND WERD

DOOR

J. KUIPER.

HOOFDSTUK I.

Een verzoek van een prinsje geweigerd.

De gewoonte van te doen, wat men beloofd heeft, heeft, gelijk het doen van al wat eerlijk, waar en goed is, ook een zegen voor dit leven. Deze waarheid is treffend bewezen door de volgende schoone geschiedenis.

Te weinig heeft men de kinderen gewezen op de heilige natuur van eene belofte, en te weinig beseft men gewoonlijk het schuldige van het breken van zijn eens gegeven woord, ook in geringe zaken. Menig jongeling is als klerk of schrijver van het kantoor gezonden, ten gevolge van het breken van zijn woord. Velen, die goede verwachtingen mogen koesteren van hunne ondernemingen, komen toch teleurgesteld uit, omdat zij meer beloofd hebben dan doen. Niemand kan aanspraak maken op den roem van sterk van karakter te zijn, niemand zal invloed op zijne omgeving kunnen uitoefenen, die gemakkelijk zijn woord geeft, maar wien het steeds moeilijk valt, dat woord te houden. Menig leven is mislukt, menig fortuin verloren, menige ziel verwoest door het niet houden eener belofte.

Het is onze wensch, dat het volgend

verhaal moge strekken, om onzen lezers nadrukkelijk de heiligheid der beloften in het hart te prenten en hun den plicht te doen gevoelen, om het eens gegeven woord te volbrengen, wat het ook kosten moge. En wanneer één der lezers zich door deze geschiedenis moge opgewekt gevoelen, om steeds zijne beloften te houden, laat hij zich dan verblijden met het loon, dat toegezegd is in het woord der H. Schrift:

„Wie zal klimmen op den berg des Heeren? en wie zal staan op de plaats zijner heiligheid? die zijne ziel niet opheft tot ijdelheid en die niet bedriegelijk zweert. Die zal den zegen ontvangen van den Heere en gerechtigheid van den God zijns heils.”

Psalm 24 : 3, 4, 5.

Het buitenverblijf van het parlamentslid Von Truehold was gelegen in een schoone streek. Wanneer hij zich eenigen tijd aan het publieke leven kon onttrekken, dan was het hem steeds een genot, hier te vertoeven en van het buitenleven volop te genieten. Ook mocht hij dan gaarne zijne twee zoontjes medebrengen, een paar aardige knaapjes, die zoo vroolijk konden spelen in den schoonen tuin, die zulk een behagen vonden in de welige korenvelden en zulk een genoegen hadden, als ze bloemen mochten plukken in de malsche klaverweiden. Maar het liefst maakten de twee jongens uitstapjes naar het naburige woud, waar hooge eiken, berken, elsen en andere hooge boomen stonden en ook veel

heestergewas groeide. In allerlei richtingen liepen er wegen door het bosch.

Eens ging Von Truehold met zijne kinderen mee naar het woud, waar hij hun een nestje wees met vijf kleine vogeltjes er in. De ouden vlogen af en aan en brachten hun kleintjes voedsel, tot groot vermaak van onze twee knapen. De vader zette zich op een bank onder een hoogen eik neder, van waar hij een schoon gezicht had op de vallei, die beneden hem lag. Terwijl de jongens zich naast hem plaatsden, zeide hij tot dezen :

„Ik wil u nu eens een merkwaardige geschiedenis vertellen van een ander vogel-nest, dat op diezelfde plaats zat, vele jaren geleden.”

De kinderen vonden dit zeer plezierig en luisterden met gespannen aandacht, toen de vader het volgende verhaalde :

„Op een schoonen lentemorgen zat voor veertig jaren op deze zelfde bank een arme jongen, het oog houdend op zijne schapen. Hij had een boek in zijne hand en wat hij las, boeide hem zoozeer, dat hij slechts zelden zijn oog van het blad opsloeg, om te letten op zijne schapen, die op de heide graasden, tusschen dit woud en gindsche beek. Eens, toen hij zijn hoofd ophief, zag hij tot zijne verrassing een jonge heer naast zich staan, in sierlijke houding en gehuld in met goud omzoomde kleederen. Het was de kroonprins, die toen nog geen tien jaren oud was. De herdersknaap meende, dat het het zoontje van den boschwachter was, die dikwijls voor zijn vader naar het jachthuisje van den prins moest, dat dichtbij stond.

„Wel jongeheer,” zeide de herdersknaap, terwijl hij opstond en zijn hoed afnam, „kan ik iets voor u doen?”

„Nee,” antwoordde de prins, „maar vertel mij eens, zijn er ook vogelnestjes in dit bosch?”

„Dat is een vreemde vraag voor het zoontje van een boschwachter,” zeide de knaap. „Hoort ge niet de zingende vogels? Elk er van heeft zijn eigen nest.”

„En weet gij dan wel zulk een nest?” vroeg de prins vriendelijk.

„Wel zeker, weet ik er een,” antwoordde de knaap, „een vreemd nest weet ik, van geel stroo gemaakt en van binnen met mos en veertjes bekleed. Vijf eitjes liggen er in, bijna zoo blauw als de lucht, die wij hier tusschen de eikenbladeren door zien kunnen.”

„Hoe schoon,” riep de prins uit. „Och wijs mij het eens. Ik zou het zoo gaarne willen zien.”

„Het spijt mij,” zeide de herdersjongen, „maar ik mag het u niet toonen.”

„Niet? Ge behoeft het niet voor niets te doen. Ik wil uwe moeite beloonen.”

„Al wilt en kunt ge mij beloonen, toch mag ik het nestje u niet wijzen.”

Op dit oogenblik kwam de leermeester van den jongen prins er aan. Hij had het gesprek der twee jongens verstaan en zeide daarom tot den herdersknaap :

„Wees niet onwillig, mijn kleine vriend; deze jonge heer heeft veel over vogelnestjes hooren spreken en er nog nooit een gezien. Wijs hem dus het nestje. Gij zult er hem veel genoeg mede doen. Hij wil het nestje niet wegnemen, zelfs niet aanroeren.”

De herdersknaap schudde zijn hoofd en zei weder, dat hij het nestje niet mocht wijzen.

De onderwijzer werd door dit antwoord onaangenaam aangedaan.

„Jongen,” zeide hij, „velen zouden blij zijn, indien zij den kroonprins een dienst konden bewijzen, weigert gij dezen thans een dienst?”

„Is deze jongeheer dan een kroonprins?” vroeg de herdersknaap verrast. „Doch al is dit zoo, toch mag ik hem het nest niet laten zien.”

„Ik zag nog nooit zoo'n stijfkop,” riep de kroonprins vertoord. „Maar wij zullen hem dwingen, dat hij mij het nestje wijzen zal.”

„Uwe Hoogheid moet zóó niet spreken,” zei de onderwijzer, hoewel hij zelf verbaasd stond over de stijfzinnigheid van den knaap. Hij zeide daarom kalm :

„Maar vertel ons dan eens, kleine jongen, waarom wilt ge ons het nestje niet wijzen? Ik kan nauwelijks gelooven, dat ge daar goede reden voor hebt. Indien dit echter zoo is, dan zullen wij u met rust laten en gaan wij weg.”

„O, ik kan u een goede reden zeggen,” riep de knaap. „De kleine Michiel, die ginds de geiten op de bergen hoedt, heeft mij het nestje gewezen op voorwaarde, dat ik het aan niemand meer zou toonen.”

„Dat verandert het geval,” zeide de onderwijzer, die blij was, dat voor des jongens weigering zulk een eervolle reden bestond. Hij wilde echter de sterkte van het beginsel des jongens beproeven en een beurs met goudstukken te voorschijn halende, waaruit hij één goudstuk nam, zeide hij:

„Ik wil u dit geldstuk geven, als ge ons het nest laat zien. En wanneer gij het niet vertelt, zal Michiel het nooit te weten komen.”

„Dat goudstuk zou ik wel willen ver-

dienen,” zei de knaap, „doch zóó niet. Indien Michiel of een ander het niet wist, ik zou het zelf toch weten, dat ik mijn belofte verbroken heb en gij en God zouden het ook weten. God is in den hemel en Hij ziet alles hier op aarde. *Ik mag het niet doen.*”

„Misschien weet ge niet, hoeveel zoo'n goudstuk waard is,” ging de leermeester verder. „Indien ge het tegen centen inwisseldet, zoudt gij zooveel centen ontvangen, dat gij ze niet kunt tellen.”

„Inderdaad?” riep de jongen, begeerig naar het geldstuk ziende. „Wat zou mijn arme vader blij zijn, als hij zooveel geld had.” Hij zweeg een oogenblik en toen zei hij op vastberaden toon:

„Nee, nee, ik mag het niet doen. Ik heb Michiel beloofd, het niemand te wijzen en die belofte wil ik niet verbreken. Gaarne zou ik u een dienst bewijzen, maar op deze wijze doe ik het niet.”

(Slot volgt.)

NIJEUWJAARSMORGEN

DOOR

A. DE JONG.

Wie maar met God zijn Heer mag trekken
Vindt overal zijn pad bereid:
Hem zal Uw eeuwig schild bedekken,
Barmhartige Voorzienigheid! . . .

J. J. L. TEN KATE.

Het jaar 1871 was teneinde. Gelukkig teneinde, want het was voor de familie Van Zanten een jaar geweest van meniglei beproeving. En toch, aan den anderen kant had vrouw Van Zanten menigmaal mogen ondervin-

den dat de lieve Heer, ondanks de diepe wonden, die zijn Vaderhand vaak in het menschelijk hart doet ontstaan, toch weder veel spoediger gereed staat om de geslagen wonden te verbinden niet alleen, maar altijd doet Hij uit datgene, wat wij kwaad plegen te noemen, zeer veel goeds te voorschijn komen.

Ja, er was veel, zeer veel geleden in dat kleine huísje aan den hoek van den straatweg; maar gelukkig kunnen wij er aan toe voegen: er is ook veel gebeds opgezonden.

O, hoe had vrouw Van Zanten getobt met haar éénjarigen Johan! Nacht en dag

De geschiedenis van een Herdersknaap

OF

HOE HET HOUDEN EENER BELOFTE BELOOND WERD

DOOR

J. KUIPER.

HOOFDSTUK II.

Waarin wij te weten komen, wie de herdersknaap was en wat er van hem geworden is.

aastig snelde de herdersknaap weg. De jager van den prins had eerbiedig op een afstand gestaan, doch het geheele gesprek gehoord. Hij greep den jongen bij den arm en op norschen toon zeide hij :

„Moet gij zóó den prins behandelen, onbeschaafde jongen? Weet ge niet, dat hij eenmaal koning zal wezen en over u zal heerschen? En gij geeft de voorkeur aan een haveloozen geitenhoeder op de bergen boven hem? Wijs den prins onmiddellijk het nestje, of ik zal u straffen.”

De arme knaap werd bleek van schrik en riep bevend van angst :

„Vergeef mij, vergeef mij.”

„Wijs dan het nest!” riep de jager nogmaals, „of ik neem mijn zwaard.”

De arme jongen hield de handen voor de oogen en terwijl hij hevig begon te schreien, snikte hij :

„Ik kan niet, ik durf niet, ik mag niet.”

Nu kwam de onderwijzer tusschen beide en zeide :

„Wees bedaard jongen, u zal geen leed geschieden. Gij hebt goed gehandeld en hebt een flink karakter. Vraag nu uw vriend Michiel of ge ons het nestje moogt

wijzen. En als hij toestemt en ge voldoet aan ons verzoek, dan moogt ge dit goudstuk met Michiel deelen.”

„Dat is goed,” zeide de knaap. „Ik zal het hem van avond terstond vragen.”

De onderwijzer vertrok met den prins nu naar het kasteel, waar de koninklijke familie den zomer doorbracht. Onderweg zei de onderwijzer tot zijn leerling :

„Het eergevoel en de standvastigheid van den herdersknaap zijn kostbare juwelen, die niet genoeg geprezen kunnen worden. Alleen zij, die deze deugden bezitten, kunnen groote mannen worden. De jongen is van een vast en beslist karakter. Deze deugd vindt men soms onder het strooien dak der nederige hut, terwijl men ze te vergeefs in de paleizen der rijken zoekt.”

Toen beiden op het kasteel terug gekomen waren, vroeg de onderwijzer inlichtingen bij den opzichter van 't kasteel naar den herdersknaap. De opzichter, die de meeste menschen hier in den omtrek wel kende, antwoordde :

„De jongen heet George. Hij is een flinke knaap. Ook zijn vader, een timmerman, is oppassend en oprecht.”

Toen de prins des avonds zijne lessen geleerd had, snelde hij naar het raam.

„Ha,” riep hij. „George wacht alreeds. Hij hoedt zijne schapen dicht bij het woud en ziet herhaaldelijk naar het kasteel.”

„Laat ons dan eens hooren, wat antwoord hij brengt,” zeide de onderwijzer. En met

zijn leerling wandelde hij op George toe. Toen zij dicht bij dezen gekomen waren, riep George :

„Michiel wil wel hebben, dat ik u het nestje wijs. Hij was boos op mij, dat ik het u niet terstond gewezen heb en het geld niet met hem heb gedeeld. Het is toch beter, dat ik het hem eerst gevraagd heb. Nu kan ik u met genoeg het nestje wijzen.”

George snelde vroolijk vooruit, terwijl de prins en diens leermeester hem volgden.

„Ziet ge dat gindsche gele vogeltje op dien dikken tak, dat zoo mooi en lieflijk zingt? Het nestje behoort aan dat diertje. Laat ons er zachtjes heen gaan,” zeide hij.

In eene opening in het woud stond een boschje van hagedoorns, bedekt met schoone rozeroode bloesems, liefelijk beschenen door de laatste stralen der ondergaande zon. De kleine gids wees met zijn vinger naar het midden van het boschje en zeide fluis-terend tot het prinsje :

„Laat Uwe Hoogheid daar maar eens zien.”

De prins voldeed hieraan en bemerkte het nestje. Werkelijk lagen er vijf blauwe eitjes in. Wat was de prins er mee ingenomen. En de verstandige leermeester maakte verscheidene nuttige opmerkingen. Hij zeide tot George :

„Nu, mijn jongen, ga met ons en wij zullen u de beloofde belooning geven. Goud zou niet nuttig voor u zijn, ik wil je in zilver betalen.” Hij nam een rolletje geld uit zijn zak en hier, op deze zelfde bank gaf hij aan den verbaasden knaap vele schoone, nieuwe zilverstukken.

„Ge zult ze zeker met Michiel deelen?” vroeg de prins.

„Niets zekerder dan dat, Uwe Hoogheid,” antwoordde George, vroolijk met zijn schat wegspringende.

De onderwijzer vernam later, dat George zoo eerlijk mogelijk aan Michiel de helft der zilverstukken had gegeven en zijn eigen helft aan zijn vader had gebracht, die hem één geldstuk terug had gegeven.

De jonge prins ging nu iederen dag

naar het woud, vergezeld van zijn onderwijzer. De twee oude vogels waren weldra niet bang meer voor hen, toen zij zagen, dat onze twee wandelaars haar niet kwaad deden. Weldra waren de eitjes uitgebroeid en piepten vijf kleine vogeltjes in het nest, die door de ouden voortdurend gevoederd werden. Nu was het voor den prins een genot, elken dag de kleintjes gade te slaan. Deze werden al grooter en grooter en kregen langzamerhand veertjes. Op een goeden morgen zag de prins tot zijn groote vreugde, dat de kleine vogeltjes voor het eerst uitvlogen en op de takken van den nabijzijnden boom door de ouden gevoederd werden.

De kroonprins en zijn onderwijzer kwamen op deze wijze dikwijls bij George, als deze zijne schapen hoedde. Zij vonden het zeer aardig, dat de herdersknaap steeds een boek bij zich had en daarin las. Eens zei de onderwijzer tot hem :

„Het is toch goed, dat gij op deze wijze achter uwe schapen nuttig bezig kunt zijn. Zoudt ge mij wel eens eene bladzijde voor willen lezen?”

George voldeed hier aan. Hij las vlug en juist, hoewel hij met enkele vreemde woorden moeite had.

„Ge leest goed,” zei de onderwijzer. „In welke school hebt gij geleerd?”

„Och,” was George's antwoord, „ik heb nooit school gegaan. De school staat te ver van ons huis en vader kon het schoolgeld niet betalen. Michiel kon echter lezen en die heeft mij de letters geleerd. Ook gaf hij mij enkele schoolboekjes, waarin ik mij achter de schapen oefende.”

Een paar dagen later kwam de prins bij George met een klein boek, fraai gebonden en verguld op snee.

„Dit boek wil ik je leenen,” zei de prins „en als ge het goed kunt lezen, zal ik het je geven.”

De herdersknaap was hierover zeer verheugd. Hij durfde het boek haast niet aanraken, uit vrees van het vuil te maken. Hij deed er haastig een papier om en beloofde het te zullen lezen. Toen weinig

dagen later de prins weer bij hem kwam, zeide George :

„Ik heb het boek gelezen, het is o, zoo mooi.” De prins verzocht hem nu een bladzijde hardop te lezen en toen dit vlot en zonder haperen ging, ontving George het werk ten geschenke.

De kroonprins had het voorval met den herdersknaap ook aan zijn vader verteld. De Koning luisterde met belangstelling naar het verhaal van zijn zoon en was verrast over de oprechtheid en standvastigheid van den armen jongen. Ook vertelde het prinsje lang en breed over het vogel-nestje en over de vijf blauwe eitjes, waaruit lieve, kleine vogeltjes gekomen waren. Maar telkens kwam hij in zijn verhaal op George terug, die nooit op school gegaan was en toch lezen kon en die van hem een boek ten geschenke had ontvangen.

„Inderdaad, Uwe Hoogheid,” zeide de onderwijzer, „de herdersknaap is eerlijk als goud. Zou hij niet een goed dienaar van den prins kunnen worden? De jongen is flink te vertrouwen en de prins houdt veel van hem en heeft veel behagen in zijn omgang. God heeft den knaap inderdaad met talenten gezegend. Indien aan zijne opvoeding meer zorg werd besteed, zou er een flink man van te maken zijn. Zijn vader is arm en kan niets voor hem doen. Het zou jammer zijn, dat een jongen met zulke beginselen en zulke gaven in dien stand moest blijven.”

De vorst nam deze woorden ter harte en wilde met den herdersknaap kennis maken. Hij gaf bevel, om den jongen bij zich te laten komen. Toen dit bevel aan George werd overgebracht, stond deze zeer verbaasd. Met zijn mooiste kleeren aan, ondernam hij den tocht naar 't kasteel. Met schroom trad hij in de prachtige zaal, waarin men hem toeliet. En toen hij voor den Koning stond, boog hij eerbiedig. De Koning droeg een groote schitterende ster op de borst en was geheel gekleed in de uniform van een generaal. Hij zag George zeer vriendelijk aan en zeide :

„Wel jongen, ik hoor dat ge gaarne

leest. Zoudt ge wel naar school willen gaan?”

„Ja, Uwe Hoogheid, ik zou gaarne leeren willen, maar mijn vader is te arm, om het schoolgeld te betalen,” antwoordde George.

„Luister dan eens naar mij,” zei de Koning. „Ik wil een student van je maken. De onderwijzer van mijn zoon weet een waardig predikant, die vlijtige, flinke jongens in zijn huis neemt, ze in talen en andere vakken les geeft en ze opleidt voor student. Ik wil u tot hem zenden en de lessen voor u betalen. Vindt ge dat goed?”

De Koning verwachtte, dat George dit voorstel met vreugde zou aanvaarden. De knaap glimlachte eerst, doch veranderde plotseling van houding en zweeg.

„Wat is er?” vroeg de vorst. „Gij begint zoo bedroefd te zien. Wat scheelt je?”

„Och, Sire, mijn vader kan mij niet missen. Des zomers moet ik de schapen hoeden en des winters moet ik hem helpen timmeren. Ik ben bang, dat hij niet toe staan zal, dat ik ga leeren.”

„Gij zijt een flinke jongen, dat ge niet slechts aan uw eigen geluk denkt, maar ook aan de belangen van uw vader. Ik wil zorgen, dat uw vader u kan en wil vrijheid geven, om u te laten leeren. Hoe vindt ge dat?”

George was inderdaad vol blijdschap. Hij dankte den Koning hartelijk en vriendelijk voor de hem gegeven beloften en snelde haastig naar huis, om het groote en goede nieuws aan zijn vader te vertellen. Ook de vader verblijdde zich over de toezeggingen, aan zijn zoon gedaan en ging nog dien zelfden dag naar den Koning, om dezen voor diens goedheid te danken.”

Von Truehold hield op met verhalen. Zijne zonen zagen tranen in zijne oogen.

„Vader,” zeiden Adolf en Willem, „het verhaal is nog niet uit. Hoe ging het verder met dien flinken herdersknaap en wat is er van hem geworden?”

„Beste kinderen,” antwoordde de vader, „die kleine herdersknaap ben ik zelf. De edele Koning heeft mij in zijn dienst genomen,

toen ik mijne studiën geëindigd had. Omdat hij op mij aan kon en ook in gewichtige zaken op mij kon vertrouwen, noemde hij mij *Von Truchold*, d. i. *vriendelijk en trouw*. Hij is nu reeds sinds jaren dood. Gij hebt hem nooit gekend. Ik zal hem nooit vergeten, want hij heeft algeheele aanspraak op mijne liefde en dankbaarheid. De kleine kroonprins, dien ik voor het eerst onder dezen boom ontmoette, is onze tegenwoordige Koning en de predikant in de stad onzer inwoning, bij wien gij des winters op catechisatie gaat, is de goede onderwijzer, aan wien ik zooveel verplichtingen heb. Mijn eigen dierbare vader, uw grootvader, die mij, in mijn belang voor den dienst van den prins afstond, is reeds lang overleden. Hij hield zooveel van u beiden en wilde steeds zoo gaarne met u spelen, doch ge zult u hem niet meer herinneren. De Heere heeft mij zoo gezegend, dat ik deze schoone buitenplaats heb kunnen koopen, waar ik thans de zomerdagen zoo heerlijk doorbrengen kan en waarbij ik vroeger de schapen hoedde. Gindsche boer-

derij behoort bij dit buitengoed, de pachter er van is Michiel, de eerlijke geitenhoeder, die mij de letters geleerd heeft en mij de eerste boeken leende. Doch de eer van dezen voorspoed en zegen behoort niet aan mij, maar aan God. Wat zou ik arme herdersknaap gedaan hebben, had God mijn weg niet zoo wondervol geleid en daardoor zoo voorspoedig gemaakt. Hij heeft mij door middel van dat vogelnestje met den kroonprins doen kennis maken en mij kracht en genade gegeven, om steeds in mijn dienst trouw, eerlijk en vlijtig te zijn. Ik hoop dat ge dit nimmer vergeten zult, opdat ge nimmer u op uwe zegeningen moogt verheffen, maar aan God alle eer zult geven en nederig zult blijven. En indien gij steeds in des Heeren weg wandelt, zal Zijnen zegen ook immer u nabij zijn. Ik hoop dat ge deze mijnen raad niet zult verachten, gedenkende aan het woord der schrift:

„Hoort gij kinderen, de tucht des vaders en merkt op, om verstand te weten.”

(Spreeken 4 : 1.)

Zacheüs in den vijgeboom

DOOR

J. SCHOUTEN.

Een overste der tollenaars
Wou graag bij Jezus zijn.
Hij dringt zich door de scharen.
Vergeefs! Hij is te klein!

Wat raad? Zoo denkt Zacheüs,
Hoe zie ik eens den Heer?
Hoe kom ik toch bij Jezus,
Dien ik zoo hoog vereer?

Fluks 't volk vooruitgelopen,
Beklimt hij, zonder schroom,
De een'ge plek, nog open,
— Een wilden vijgeboom! —

Dat zoeken vond belooning,
Die Jezus zelf hem gaf.
„k Blijf heden in uw woning,”
Zoo sprak de Heer, „Kom af!”

Wat vreugde voor Zacheüs!
Straks werd de zaligheid
Door d'eigen mond van Jezus
Hem — zondaar — toegeleid.

Wat zou *ons* dan verhind'ren
Tot Jezus heen te gaan?
Doe het nog *heden*, kind'ren!
Geen smeek'ling laat Hij staan.